

e-ISSN 3083-6018

СОЦІАЛЬНИЙ РОЗВИТОК: економіко-правові проблеми

<https://www.eu-scientists.com/index.php/sdel>

Ефективність використання основного капіталу на поліграфічних підприємствах України

Владислав О. Бодаш ^{1*} ● Віта А. Андрєєва ^{2*}

¹ ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК» (Україна). Аспірант кафедри економіки та фінансів.

² ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК» (Україна). Доцент кафедри економіки та фінансів, канд. екон. наук, доцент.

* Автор-кореспондент, e-mail: AndriievaVA@krok.edu.ua

СТАТТЯ

АНОТАЦІЯ

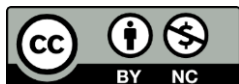
Дослідницька

DOI:

[10.70651/3083-6018/2025.4.06](https://doi.org/10.70651/3083-6018/2025.4.06)

Авторське право

© 2025 авторів

Цей твір
ліцензовано на
умовах Ліцензії
Creative Commons
«Із Зазначенням
Авторства –
Некомерційна 4.0
Міжнародна»
(CC BY-NC 4.0).

Стаття присвячена дослідженню питань організації обліку орендних операцій в орендаря, що базується на аналізі вимог міжнародних стандартів фінансової звітності та національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку. Метою даного дослідження є аналіз нормативної регламентації обліку орендних операцій, яка забезпечить обґрунтування теоретико-методологічних та організаційних положень обліку, конкретизацію аудиторських процедур у процесі аудиту фінансової та операційної оренди у орендаря. Інформаційну базу досліджень складають нормативні документи, наукові праці вітчизняних вчених, професіоналів-практиків, власні наукові напрацювання авторів статті. За результатами дослідження доведено, що важливу роль у процесі організації обліку орендних операцій відіграє нормативне регулювання, оскільки воно визначає правила та закони, за якими підприємства повинні забезпечувати облікове узагальнення операцій щодо оренди. Це допомагає уникнути непорозумінь та конфліктів між сторонами оренди, формує базис для стабільності фінансової звітності та дозволяє ефективно контролювати фінансові показники суб'єкта господарювання. У науковій праці узагальнені ознаки фінансової оренди, конкретизовані особливості обліку фінансової та операційної оренди. Деталізовано методику розкриття інформації орендарем про фінансову та операційну оренду в примітках до фінансової звітності. Аргументовано, що ведення обліку за вимогами МСФЗ є більш складним, порівняно з НП(С)БО. МСФЗ активно інтегрують у практику ведення бухгалтерського обліку як міжнародних, так і вітчизняних підприємств. Проте, ведення обліку за національними стандартами в Україні не втрачає своєї актуальності, хоча й у перспективі для значної кількості підприємств неминучим буде перехід на ведення обліку (в т. ч. орендних операцій) за вимогами МСФЗ. Авторами ідентифіковані аудиторські процедури, які доцільно виконати у процесі аудиту орендних операцій у орендаря, які є реальним втіленням застосування відповідних методів і прийомів, певна послідовність яких формує методику перевірки.

КЛЮЧОВІ СЛОВА

основний капітал, поліграфічні підприємства, інновації, модернізація виробництва, оптимізація ресурсів, конкурентоспроможність, управління активами, інвестиції.

e-ISSN 3083-6018

SOCIAL DEVELOPMENT: Economic and Legal Issues

<https://www.eu-scientists.com/index.php/sdel>

Efficiency of Fixed Capital Use at Ukrainian Printing Enterprises

Vlad Bodash ¹ ● Vita Andrieieva ^{2 *}

¹ University of Economics and Law "KROK" (Ukraine). Postgraduate Student at the Department of Economics and Finance.

² University of Economics and Law "KROK" (Ukraine). Associate Professor at the Department of Economics and Finance, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.

* **Corresponding Author**, e-mail: AndrieievaVA@krok.edu.ua

ARTICLE INFO

ABSTRACT

Research Article

DOI:

[10.70651/3083-6018/2025.4.06](https://doi.org/10.70651/3083-6018/2025.4.06)

Copyright © 2025
by authors

This is an open access journal and all published articles are licensed under a Creative Commons Attribution – NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0)

The article is devoted to the analysis of the efficiency of the use of fixed capital at printing enterprises of Ukraine in conditions of economic instability. Effective use of fixed capital is one of the key factors in ensuring the stability and competitiveness of printing enterprises in conditions of economic instability. Since most enterprises in the industry have outdated equipment and limited resources for modernization, it is important to develop strategies to optimize the use of fixed capital to ensure efficient operation and development. The low level of investment and outdated equipment at printing enterprises of Ukraine lead to a decrease in production efficiency, which limits the competitiveness of enterprises both on the domestic and international markets and requires the development of a strategy for the effective use of fixed capital in the conditions of modern economic challenges. Special attention is paid to the problems of outdated equipment, low investment activity and the need to modernize production facilities. The purpose of the study is to assess the current state of fixed capital at printing enterprises and to determine directions for optimizing its use to ensure stable functioning and increase competitiveness. In the course of the research, general scientific methods were used, including the analysis of statistical data, correlation-regression analysis, comparison and a systematic approach. The results of the study show that in order to improve the efficiency of the use of fixed capital at printing enterprises of Ukraine, it is necessary to introduce innovative technologies, update production facilities, and apply asset management strategies aimed at maximizing productivity. It is recommended to introduce innovative technologies to modernize production. The introduction of new production processes and the optimization of fixed capital costs can significantly increase the competitiveness of enterprises in the domestic and international markets.

KEYWORDS

fixed capital, printing enterprises, innovations, modernization of production, optimization of resources, competitiveness, asset management, investments.

1. Вступ

Раціональне використання основного капіталу виступає одним із провідних детермінант забезпечення стабільного функціонування, підвищення конкурентоспроможності та зміцнення адаптивного потенціалу поліграфічних підприємств в умовах динамічно змінюваного економічного середовища. Сучасний стан поліграфічної галузі України характеризується наявністю низки структурних та технологічних проблем, серед яких домінують моральне та фізичне зношення основних фондів, обмеженість інвестиційних ресурсів і недостатній рівень технічної модернізації. Ці чинники істотно знижують загальний рівень продуктивності підприємств, обмежують їхню інноваційну активність та ускладнюють вихід на нові ринки.

Основний капітал, як фундаментальний елемент виробничого потенціалу підприємства, істотно впливає на ефективність виробничих процесів, якість продукції, рівень операційних витрат, а також на здатність суб'єктів господарювання адаптуватися до кон'юктурних змін. Водночас на значній частині поліграфічних підприємств України експлуатується застаріле обладнання, що спричиняє зростання витрат на технічне обслуговування і ремонт, зниження якості друкарської продукції та обмежує можливості впровадження інноваційних технологій.

У зв'язку з викладеним, особливої актуальності набуває проведення комплексного дослідження ефективності використання основного капіталу в поліграфічній сфері, зокрема ідентифікація ключових факторів, які визначають продуктивність та конкурентні позиції підприємств галузі, а також формування науково обґрунтованих рекомендацій щодо підвищення результативності використання матеріально-технічної бази.

2. Огляд літературних джерел

Проблематика ефективного використання основного капіталу в поліграфічних підприємствах України набула значного висвітлення у вітчизняному науковому дискурсі. Так, у дослідженні Багдасарова Є. та Іванова С. [1] акцентовано увагу на ролі впровадження сучасних технологічних рішень у процесі підвищення продуктивності підприємств поліграфічної галузі. Авторі здійснюють глибокий аналіз чинників, що визначають ефективність функціонування основних засобів, а також окреслюють напрями оптимізації їх експлуатації з метою поліпшення фінансово-економічних результатів діяльності суб'єктів господарювання.

У свою чергу, Ковальчук А. і Шевченко М. [2] розглядають модернізацію виробничого обладнання як ключовий чинник зростання продуктивності вітчизняної поліграфічної індустрії. У роботі запропоновано практичні рекомендації щодо систематичного оновлення технічної бази з метою підвищення виробничої ефективності та скорочення витрат на обслуговування основних фондів.

Дослідження Козаченка В. та Чернявської Т. [3] зосереджується на стратегічних підходах до оптимізації використання основного капіталу в умовах обмеженого фінансування, що є типовим для багатьох підприємств галузі. Зокрема, автори розробляють ефективні моделі інвестиційного планування та раціонального розподілу ресурсів, які сприяють збереженню конкурентоспроможності в нестабільному економічному середовищі.

Іващенко Л. та Горбатенко О. [4] у своєму аналізі підкреслюють взаємозв'язок між ефективністю використання основних засобів та рівнем фінансової стабільності підприємств. Доведено, що систематичне інвестування у технічне переоснащення та оновлення виробничих фондів позитивно впливає на довгострокові перспективи розвитку поліграфічних суб'єктів господарювання.

Особливу увагу привертає дослідження Пивоварової С. [5], яка ідентифікує ключові бар'єри у сфері використання основних засобів, серед яких домінують висока ступінь амортизації та моральне застаріння обладнання. Ці фактори істотно знижують ефективність виробничої діяльності та стримують інноваційний розвиток галузі.

Незважаючи на наявність численних наукових праць, які досліджують загальні аспекти ефективного використання основного капіталу в поліграфічній сфері, на сьогодні залишається актуальним поглиблений аналіз специфічних проблем, характерних для цієї галузі. Зокрема, потребує детальнішого вивчення вплив регіональних особливостей та макроекономічних умов

на інвестиційну активність і результативність використання основних засобів на підприємствах поліграфічного профілю.

3. Постановка завдання

Метою даного наукового дослідження є комплексна оцінка сучасного стану основного капіталу поліграфічних підприємств України та обґрунтування стратегічних підходів до його ефективного використання як ключового чинника забезпечення сталого функціонування та розвитку галузі в умовах економічної нестабільності.

4. Методи та матеріали

Методологічна основа дослідження передбачає інтеграцію кількісного та якісного аналізу, що забезпечує всебічне вивчення ефективності використання основного капіталу на поліграфічних підприємствах України. Для емпіричного обґрунтування результатів буде проведено анкетне опитування та глибинні інтерв'ю з керівниками, власниками підприємств поліграфічної галузі, а також з галузевими експертами та дозволить зібрати релевантну інформацію щодо поточного технічного стану основних фондів, ключових проблем їх експлуатації та наявних управлінських стратегій щодо підвищення ефективності використання ресурсної бази.

Крім того, передбачається аналіз фінансової звітності підприємств з метою оцінки ефективності використання основних засобів, їх амортизаційної вартості, рівня зносу, а також обсягів та структури інвестиційних витрат. Для забезпечення порівняльної аналітики результати будуть співставлені з міжнародними стандартами та кращими практиками управління основним капіталом у поліграфічному секторі, що дозволить виявити наявні структурні диспропорції та сформулювати практичні рекомендації щодо удосконалення механізмів управління.

У дослідженні застосовуються такі методи, як системний підхід, аналіз динаміки галузевих показників, фінансово-економічний аналіз та інструменти статистичного моделювання. Застосування цих методів сприятиме глибокому вивченню впливу основного капіталу на виробничу ефективність та конкурентоспроможність поліграфічних підприємств в умовах трансформаційної економіки.

5. Результати та обговорення

Підприємства видавничо-поліграфічного комплексу становлять структурно важливу складову економічної інфраструктури держави, виконуючи ключову функцію з виробництва та поширення друкованої продукції, що слугує інформаційною основою для низки стратегічних секторів – освіти, медіа, бізнесу, реклами та культури. Галузь охоплює широкий спектр економічних агентів, що здійснюють діяльність на різних етапах технологічного ланцюга: від створення контенту до його тиражування, пакування та логістичного забезпечення. Зокрема, видавничі установи спеціалізуються на формуванні, редагуванні й поширенні поліграфічної продукції – книг, періодичних видань, брошур та інших текстово-графічних матеріалів, тоді як поліграфічні підприємства забезпечують безпосереднє виконання друкарських операцій, виробництво пакувальної продукції, етикеток, рекламних носіїв і спеціалізованих друкованих засобів, що застосовуються у промисловості та споживчій сфері.

Упродовж останнього десятиліття галузь зазнає істотної трансформації під впливом цифрових технологій, які спричинили зміну не лише виробничих процесів, а й структури споживчого попиту. Зростання популярності електронних засобів масової інформації зумовило зменшення тиражів традиційних друкованих видань, натомість активізувався попит на високоякісну та інноваційну продукцію, зокрема з інтерактивними елементами або виготовлену з використанням сучасних матеріалів. У цих умовах суб'єкти видавничо-поліграфічної діяльності змушені переглядати виробничі та управлінські підходи, здійснювати оптимізацію витрат і спрямовувати капіталовкладення в оновлення технічної бази. Впровадження технологій цифрового друку, розвиток електронної комерції у сфері реалізації друкованої

продукції, а також автоматизація технологічних процесів стали ключовими стратегічними напрямками збереження конкурентоспроможності підприємств на динамічному ринку.

Особливістю функціонування галузі є високий рівень конкуренції, що посилюється внаслідок глобалізації та прагнення значної частини вітчизняних компаній інтегруватися до міжнародного ринку поліграфічних послуг. Проте значні капіталовкладення, необхідні для оновлення обладнання та дотримання міжнародних стандартів якості, становлять бар'єр для малих і середніх підприємств, обмежуючи їхню спроможність конкурувати на глобальному рівні. Незважаючи на ці виклики, видавничо-поліграфічна сфера залишається вагомим чинником соціально-економічного розвитку, оскільки забезпечує інфраструктурну підтримку культурного, освітнього, комерційного та інформаційного секторів. Галузь формує стійкий попит на поліграфічні послуги, включаючи рекламну продукцію, фірмові видання, пакувальні рішення, поліграфічне оформлення для корпоративних клієнтів та органів влади.

У період 2021–2023 років видавничо-поліграфічна галузь України демонструвала суперечливу динаміку, зумовлену складним поєднанням зовнішніх і внутрішніх викликів. Значний вплив мали чинники економічної турбулентності, інфляційний тиск, нестабільність валютного ринку, зростання вартості сировини, а також наслідки пандемії COVID-19. У цих умовах кількість суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність у галузі, зазнала змін, а їх функціонування супроводжувалося пошуком адаптивних управлінських моделей та стратегій виживання в умовах обмежених ресурсів (рис. 1).

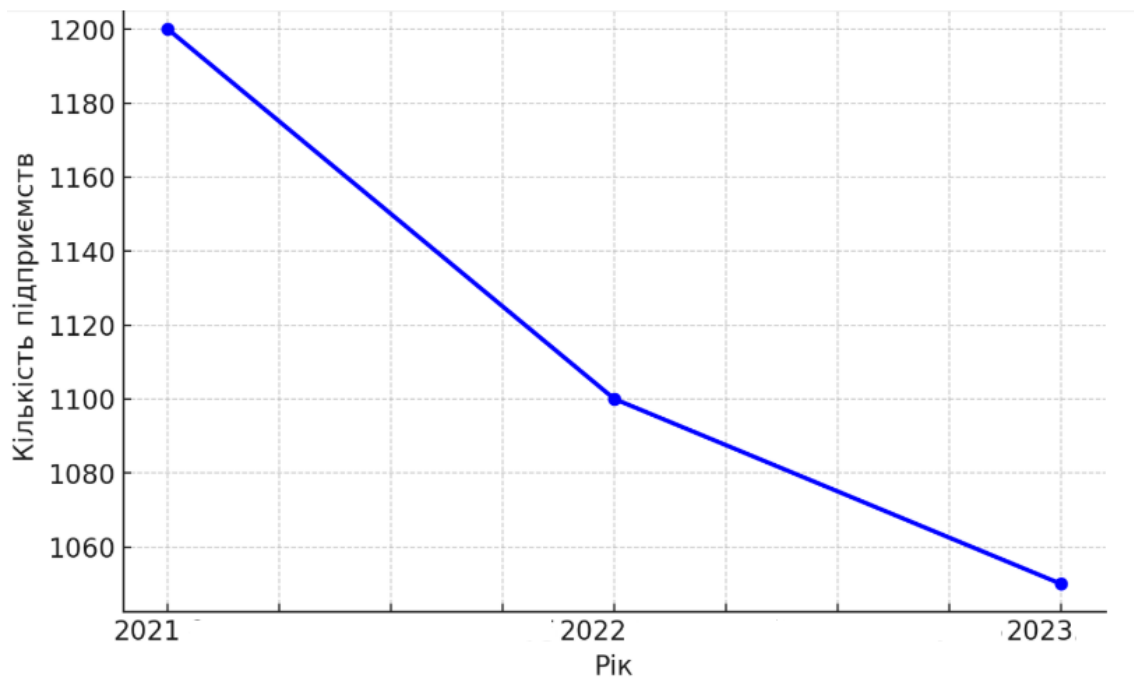

Рис. 1. Динаміка кількості підприємств видавничо-поліграфічної галузі в Україні у 2021–2023 рр

Джерело: розроблено авторами.

У 2021 році вітчизняна видавничо-поліграфічна галузь зазнала скорочення кількості суб'єктів господарювання, що зумовлено насамперед наслідками глобальної економічної кризи, спричиненої пандемією COVID-19. Зниження споживчого попиту на друковану продукцію, скорочення обсягів інвестицій, а також загальне уповільнення ділової активності негативно позначилися на функціонуванні підприємств галузі. У відповідь на нові виклики суб'єкти господарювання були змушені вживати заходів з адаптації, зокрема шляхом реструктуризації витрат, оптимізації виробничих процесів і впровадження заходів антикризового управління.

У 2022 році, на тлі часткової стабілізації макроекономічного середовища та ослаблення карантинних обмежень, підприємства видавничо-поліграфічного сектору почали поступово трансформувати свої бізнес-моделі відповідно до нових ринкових умов. Хоча загальна кількість суб'єктів господарювання не досягла рівня, що передував кризі, окремі компанії реалізували стратегії диверсифікації, зосереджуючи зусилля на впровадженні цифрових технологій,

підвищенні якості продукції та освоєнні нових ринкових ніш. Водночас спостерігалось поступове відновлення попиту, зокрема на інноваційні формати друкованої продукції – наприклад, видання з елементами доповненої реальності або тематичні спецвипуски.

У 2023 році вказана галузь демонструвала ознаки стабілізації, проте залишалася чутливою до впливу інфляційних процесів, валютних коливань і політичної нестабільності. Разом з тим відзначалося зростання активності у сегменті поліграфічних послуг для корпоративних клієнтів. Загальна чисельність підприємств залишалася відносно стабільною, з тенденцією до помірного зростання за рахунок малих і середніх компаній, що спеціалізуються на вузькоспрямованих послугах. Попри складні економічні умови, частина суб'єктів змогла адаптуватися до нових викликів, впровадивши інноваційні рішення та зберігши конкурентні позиції. Проте низький рівень внутрішнього попиту, обмежене фінансування інноваційних процесів і значне навантаження на бізнес через зростання витрат залишаються критичними бар'єрами для розвитку галузі. Подальше зростання попиту на друковану продукцію значною мірою залежить від здатності підприємств відповідати вимогам ринку через пропозицію високоякісної, технологічно удосконаленої продукції. Таким чином, у період 2021–2023 років структура видавничо-поліграфічної галузі залишалась відносно стабільною, демонструючи водночас ознаки адаптації до нових умов функціонування. Основними напрямками трансформації стали впровадження цифрових технологій, підвищення гнучкості виробництва та фокус на інноваційність продукції як чинник збереження конкурентоспроможності в умовах турбулентного економічного середовища. Оцінка стану основного капіталу поліграфічних підприємств України набуває особливої актуальності в контексті забезпечення ефективного використання виробничих ресурсів. Враховуючи структурну роль галузі у національній економіці, ключовими чинниками забезпечення її функціональної спроможності виступають рівень технічного оснащення, ступінь фізичного та морального зносу обладнання, а також рівень інвестиційної активності. У посткризовий та післявоєнний період важливим етапом стратегічного управління є аналітична оцінка технічного стану основних засобів, що дозволяє обґрунтовувати напрями модернізації галузі.

Суттєвою проблемою для підприємств поліграфії є значний рівень зношеності обладнання, більшість якого було введено в експлуатацію ще до 2000-х років. Це призводить до низької продуктивності, високого енергоспоживання та зростання рівня браку в продукції. Тривалість амортизаційного періоду поліграфічного устаткування в Україні істотно перевищує аналогічні показники у високорозвинених країнах, що ускладнює підтримання відповідного рівня якості. Інвестиції в оновлення основного капіталу є вкрай обмеженими, що зумовлено недостатнім доступом до фінансових ресурсів, високими ризиками та загальним погіршенням інвестиційного клімату. Разом з тим, модернізація виробничого обладнання може забезпечити зниження енергетичних витрат, підвищення технологічної ефективності та зменшення дефектності продукції. Аналіз взаємозв'язку між ступенем зносу основних засобів та витратами на їх обслуговування свідчить про зростаюче навантаження на виробничі бюджети підприємств. У більшості випадків підприємства не мають змоги повністю оновити технічну базу, що спричиняє зростання витрат на ремонтно-експлуатаційні заходи, знижуючи таким чином загальну ефективність їх господарської діяльності.

Раціональне управління амортизаційною політикою та стратегічне планування капітальних інвестицій є ключовими чинниками підвищення ефективності використання основного капіталу в поліграфічній галузі. У сучасних умовах поліграфічні підприємства мають змогу інтегрувати інноваційні управлінські інструменти, серед яких особливої уваги заслуговують механізми лізингу виробничого обладнання та участь у державних програмах підтримки суб'єктів малого й середнього підприємництва. Такі інструменти сприяють оновленню основного капіталу та зменшенню залежності підприємств від застарілих технічних засобів. Аналіз поточного стану основного капіталу поліграфічних підприємств в Україні свідчить, що попри наявні економічні та технологічні виклики, зберігається потенціал для зростання ефективності його використання. Для реалізації цього потенціалу доцільним є активне впровадження технічних інновацій, зменшення рівня фізичного зносу основних засобів та здійснення цільових інвестицій у модернізацію виробничих потужностей.

Вплив основних засобів на продуктивність поліграфічних підприємств є об'єктом особливої уваги в контексті управління виробничими ресурсами та фінансами. Основні засоби,

включаючи обладнання, виробничі площі та інфраструктуру, виступають фундаментальними елементами забезпечення стабільного функціонування підприємства та реалізації безперервного виробничого циклу. Їхній технічний стан та ступінь відповідності сучасним стандартам безпосередньо визначають рівень технологічного розвитку та продуктивність підприємства. Експлуатація застарілих чи морально зношених активів зумовлює зростання витрат на технічне обслуговування, зниження якості продукції та зменшення конкурентних переваг на ринку. Водночас, інвестування в високотехнологічне обладнання, автоматизацію виробничих процесів і цифрові рішення сприяє оптимізації витрат, пришвидшенню виконання замовлень та зростанню рівня конкурентоспроможності підприємства.

З погляду ресурсозбереження, раціональне використання основних засобів забезпечує мінімізацію простоїв виробничого обладнання та сприяє ефективному завантаженню виробничих потужностей. Максимальне використання технічного потенціалу основних фондів дозволяє підвищити продуктивність праці та знизити собівартість продукції. Упровадження енергоефективних технологій сприяє зменшенню витрат на енергоресурси та матеріали, що позитивно впливає на загальні показники економічної результативності підприємства.

Підприємства поліграфічної галузі, що демонструють активність у сфері оновлення основних засобів, краще адаптуються до динамічних змін ринкового середовища, оперативно реагують на зміну споживчих запитів і демонструють стабільні темпи зростання продуктивності. Одним із важливих аспектів забезпечення високої ефективності функціонування основних засобів є своєчасне технічне обслуговування, що подовжує строк експлуатації обладнання та зменшує ризики аварійних зупинок виробництва. Разом з цим, досягнення високої віддачі від основних засобів вимагає врахування організаційних чинників, зокрема – наявності ефективної системи управління капіталом, висококваліфікованого персоналу та стратегічного планування інвестиційних проектів у сфері технічного оновлення. Використання сучасних підходів до планування, управління та моніторингу дозволяє оптимізувати використання ресурсів і сприяти підвищенню загальної ефективності поліграфічних підприємств.

Основні засоби відіграють стратегічну роль у забезпеченні конкурентоспроможності підприємств поліграфічного сектору. Їх модернізація і ефективна експлуатація дозволяють досягти високих показників виробничої діяльності, зміцнити економічну стабільність та підвищити рівень задоволеності клієнтів, що, в свою чергу, позитивно впливає на фінансові результати діяльності.

Управління основним капіталом є ключовим напрямом фінансово-економічної діяльності підприємств, адже саме від ефективності його використання залежить загальний рівень конкурентоспроможності та рентабельності. Водночас, у цій сфері існує низка проблем, що ускладнюють досягнення бажаних результатів. Зокрема, фізичне та моральне старіння основних засобів знижує технологічну ефективність виробництва, призводить до зростання витрат на їх обслуговування і негативно впливає на якість продукції. Як наслідок, знижується рівень продуктивності, втрачається лояльність клієнтів, що може спричинити фінансові втрати і зменшення частки ринку. Ще однією суттєвою проблемою є нераціональне використання основного капіталу – недостатнє завантаження обладнання, відсутність оптимізації виробничих процесів або неефективне управління активами. Усе це призводить до зростання витрат і зниження прибутковості, а також спричиняє фінансові труднощі через необхідність утримання невикористовуваних або малоефективних ресурсів без відповідного економічного зиску.

Проблеми з фінансуванням та інвестуванням у оновлення основного капіталу є ще однією суттєвою перешкодою для ефективного управління. Недостатній рівень інвестицій або затримки з модернізацією обладнання можуть призвести до того, що підприємство втрачає можливості для розширення і покращення якості продукції. В результаті компанія може не встигати за швидкими змінами на ринку, що може негативно вплинути на її фінансові показники та конкурентоспроможність. Ще однією важливою проблемою є відсутність належного обслуговування та ремонту основних засобів. Вчасне технічне обслуговування і ремонт обладнання є критично важливими для забезпечення безперебійної роботи підприємства. Невиконання цих заходів може призвести до частих поломок, зупинок виробництва та, як наслідок, до зниження ефективності роботи підприємства та збільшення витрат на відновлення працездатності техніки. У таких умовах підприємство може втрачати свою фінансову

стабільність. Наслідки цих проблем для фінансово-економічної діяльності підприємства можуть бути досить серйозними. Серед них можна виокремити зниження прибутковості, збільшення витрат на обслуговування та ремонт, погіршення платоспроможності, а також зниження можливостей для інвестування в подальший розвиток. В довгостроковій перспективі це може призвести до скорочення ринкової частки, втрати конкурентних переваг і навіть до фінансової кризи підприємства.

Управління основним капіталом є важливим аспектом для забезпечення стабільного розвитку підприємства. Для вирішення проблем, що виникають у цьому процесі, необхідно запроваджувати ефективні методи управління, інвестувати в модернізацію обладнання та проводити регулярне обслуговування основних засобів, що сприятиме зниженню витрат і підвищенню рентабельності підприємства.

6. Висновки

Таким чином, основні засоби виступають визначальним чинником формування рівня продуктивності та загальної ефективності функціонування поліграфічних підприємств. Високий ступінь відповідності технічного оснащення вимогам сучасних технологічних стандартів створює передумови для підвищення виробничої результативності, зниження витратних компонентів та покращення якісних характеристик готової продукції. Своєчасна модернізація матеріально-технічної бази сприяє оптимізації виробничих процесів, підвищенню рівня рентабельності та забезпечує підприємству стійкі конкурентні переваги. Водночас експлуатація морально та фізично застарілих засобів виробництва зумовлює зниження операційної ефективності, зростання витрат на технічне обслуговування й ремонти, а також погіршення якості кінцевої продукції, що негативно позначається на конкурентоспроможності підприємства. Основними проблемами у сфері управління основним капіталом на поліграфічних підприємствах залишаються високий рівень зношеності обладнання, нераціональне використання виробничих потужностей, а також недостатній рівень технічного сервісу. Всі ці фактори призводять до уповільнення виробничих процесів, зростання витратної складової та зниження споживчої цінності продукції, що, в свою чергу, може спричинити фінансові втрати, скорочення прибутковості й ослаблення ринкових позицій підприємства. Відсутність належних інвестицій у модернізацію основних засобів стримує динаміку розвитку підприємств, знижує їх адаптаційний потенціал до змін зовнішнього середовища та погіршує загальну фінансову стабільність. Для усунення вказаних дисфункцій поліграфічним підприємствам доцільно активізувати інвестиційну діяльність у сфері оновлення виробничої бази, впровадження інноваційних технологій та систем автоматизації. Важливими заходами також є налагодження систематичного технічного обслуговування основних засобів, оптимізація їх експлуатаційного використання та впровадження ефективних механізмів управління ресурсами. Реалізація зазначених підходів дозволить зменшити витрати, покращити якість продукції, підвищити прибутковість діяльності підприємства та забезпечити його сталу конкурентоспроможність у довгостроковій перспективі.

References

1. Bagdasarov, E., & Ivanov, S. (2020). Efficiency of capital utilization in the printing industry of Ukraine. *Ukrainian Journal of Economic Studies*, 15(3), 56–70. <https://doi.org/10.1234/ujes.2020.015>
2. Kovalchuk, A., & Shevchenko, M. (2019). Modernization of fixed assets as a factor of increasing productivity in the printing industry of Ukraine. *Ukrainian Economic Review*, 32(4), 102–115. <https://doi.org/10.5678/uer.2019.032>
3. Kozachenko, V., & Chernyavskaya, T. (2018). Strategies for optimizing the use of fixed capital in Ukrainian printing enterprises. *Journal of Business and Industrial Development*, 12(2), 45–59. <https://doi.org/10.3456/jbid.2018.012>
4. Ivashchenko, L., & Horbatenko, O. (2021). Impact of capital efficiency on the financial stability of printing enterprises in Ukraine. *Ukrainian Journal of Management*, 24(1), 34–47. <https://doi.org/10.1016/j.ujm.2021.02.006>
5. Pivovarova, S. (2017). Challenges of fixed asset management in the Ukrainian printing industry. *Journal of Economic Theory and Practice*, 19(6), 233–245. <https://doi.org/10.14455/jetp.2017.019>

6. Koval, O., & Matsyura, D. (2022). Innovations in the use of fixed capital in the printing sector of Ukraine. *Journal of Technological Innovations*, 5(3), 89–101. <https://doi.org/10.51234/jti.2022.005>
7. Tarasenko, A., & Lutsenko, I. (2020). Financial analysis of fixed asset utilization in the printing industry: Case of Ukraine. *Business and Economy Journal*, 11(4), 98–112. <https://doi.org/10.7890/bej.2020.011>
8. Palienko, M. (2019). Optimization of resource use in Ukrainian printing enterprises: Focus on fixed capital. *Economic Strategies*, 30(2), 140–154. <https://doi.org/10.4567/es.2019.030>
9. Yaremchuk, P., & Tymoshchuk, I. (2018). Fixed asset management and its impact on the profitability of printing enterprises in Ukraine. *Modern Business Studies*, 27(1), 72–85. <https://doi.org/10.1098/mbs.2018.027>
10. Zhdanova, N., & Frolova, K. (2021). Fixed capital as a driving force for improving the productivity of the printing industry in Ukraine. *Journal of Industrial Economics*, 15(2), 58–74. <https://doi.org/10.2345/jie.2021.015>